

OTÉK – módosítási javaslatok / faanyagvédelem

(8 db számozott oldal)

Magyar Mérnöki Kamara -Erdőmérnöki, Faipari és Agrárműszaki Tagozat

készült: Sopron, 2024.01.24.

A javaslatokat megfogalmazták: Dr. Horváth Norbert, Dr. Csiha Csilla, Markó Gábor,
Dr. Király Béla, Papp Imre

Kapcsolattartó: Dr. Bejó László (bejo.laszlo@uni-sopron.hu)

A javaslatok a 253/1997. (XII.20) Kormányrendelet 2023. 08. 11-től érvényes szövegváltozatához készültek, és a 2024. 01.01-től érvényes szövegváltozathoz is illeszkednek.

A javaslatokat általánosan indokolják:

- a faanyagvédelmi szakterület építőipari fontossága, mely itt-ott megjelenik az eddigi OTÉK- szövegében is
- 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről
 - FVT- faanyagvédelmi tervezési
 - SZÉS14 – faanyagvédelmi szakértői
 - FAT – Faipari mérnöki épület tervezési szakterület

jogosultságai, valamint

- egyes esetekben hiányzó vagy elégtelen biztonsági előírások.

Az alábbi javaslati anyagban az OTÉK jelenlegi szövegét fekete betűszínnel, a törléseket áthúzással, a módosítási javaslatokat **vörös színnel/korrektúrával**, és ahol **szükséges, indoklással és megjegyzéssel** láttuk el.

1. javaslat:

53. § (5) * „Faanyagot, **fa- és faalapú terméket és szerkezetet** a beépítési helyének megfelelő, a tűzvédelemre és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak megfelelő égéskésleltető, **gombamentesítő gombakárosítás**, illetőleg ~~rovarkár~~ **rovarkárosítás** elleni ~~kezelés~~ **védelem** után szabad beépíteni.”

Indoklás: A mondat megtartása, de pontosítása szükséges. A gombamentesítés szóban benne rejlik, hogy már gombakárosított anyagról van szó, továbbá egy magas hőmérsékletű szárítás, vagy mikrohullámú besugárzás is gombamentesítő kezelés, de hosszútávú védelmet nem nyújt. Továbbá a módosított mondat nem csak az újonnan beépített faanyagokra, fa- és faalapú termékekre és szerkezetekre lesz érvényes. (Lásd: az alábbi 56/B. § d bekezdésre „a bontott építőanyagok szakszerű újrafelhasználására”).

2. javaslat:

56/B. § * Az építmény és annak részeinek tervezése, megvalósítása és bontása során törekedni kell az alábbi fenntarthatósági szempontokra:

- a) egészséges, a káros anyagoktól mentes belső környezet, a használók kellemes közérzetét biztosító belső kialakítás,
- b) racionális energiafelhasználás, az energia visszanyerés és a megújuló forrásokból származó energia alkalmazása, az épületgépészeti berendezések energiahatékony üzemeltetése,
- c) a takarékos vízfelhasználás, a csapadék, a talajvíz, és a szürkevíz hasznosításának lehetősége, vagy a vízfelhasználás hatékony csökkentésére kialakított megfelelő szerelvények alkalmazása,
- d) a fenntartható építőanyag felhasználás, amely törekszik a helyi vagy helyben gyártott építőanyagok betervezésére, a bontott építőanyagok, **építőipari termékek és szerkezetek** szakszerű újrafelhasználására,
- e) a környezetszennyezés csökkentése, különös tekintettel a fény- és zajszennyezés mérséklésére, a káros anyagok kibocsátásának és a természetes vizek szennyezésének csökkentésére vagy megszüntetésére,
- f) az ökológiai értékek védelme, amely magában foglalja a védett természeti területek és értékek megóvását, az épített környezet és az élővilág harmóniájának megteremtését, és
- g) az életciklus vizsgálata.

Indoklás: az 1. javaslattal összefüggésben fontos beletenni, mivel az „építőipari termékek és szerkezetek” kategóriájába a fa- és faalapú termékek is besorolhatók.

3. javaslat:

57. § (1) * Az építményt és részeit védeni kell az állékonyságot, mechanikai szilárdságot és a rendeltetésszerű használatot veszélyeztető vegyi, korróziós és biológiai hatásoktól, továbbá a víz, a nedvesség (talajvíz, talajnedvesség, talajpára, csapadékvíz, üzemi víz, pára stb.) káros hatásaival szemben.

(2) A talaj irányából ható nedvességhatások ellen vízhatlan szigeteléssel kell megvédeni a huzamos tartózkodásra, az értékek és műkincsek tárolására szolgáló helyiségeket, továbbá minden olyan helyiséget, amelynek rendeltetése ezt szükségessé teszi, valamint minden olyan ~~épületszerkezetet~~ **építményszerkezetet**, amely nedvesség hatására jelentős szilárdságcsökkenést vagy egyéb károsodást szenvedhet.

Indoklás: A mondatok megtartása, de pontosítása szükséges. Az épület helyiségekkel rendelkező építmény. Helyiséggel nem rendelkező építményekre, létesítményekre is kiterjeszteni szükséges!

4. javaslat:

59. § (1) * Az építmények tartószerkezeteit a vonatkozó előírások alapján úgy kell méretezni és megvalósítani, hogy feleljenek meg a rendeltetési céljuk szerinti terheléseknek és az állékonyság követelményeinek.

(2) * Az építmény rendeltetésszerű használatából eredő különleges hatások (fokozott nedvesség, jelentős hőmérséklet-változások, különösen magas vagy alacsony hőmérséklet, a tervezési célnak megfelelő **fizikai, biológiai és** vegyi környezet stb.) nem okozhatnak élettartam, teherhordó képesség, hang- vagy hőszigetelő képesség csökkenést a tartószerkezetekben.

~~(3) * Faanyagú tartószerkezetet, annak légzését gátló bevonat, burkolat nem alkalmazható.~~

(3) Fa- és faalapú tartószerkezeteket a vonatkozó előírások alapján úgy kell méretezni és megvalósítani, hogy a beépítési helyének megfelelő, a tűzvédelemre és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak is megfeleljenek.

Indoklás: (2)A vegyi környezet mellett kiemelendő a fizikai és biológiai környezet is! (3) A mondat csak egy szakmailag fontos tényre fókuszál, de arra sem pontosan, mivel a fából készült épület vázszerkezetét részben a fűtött oldalon elhelyezett párazáró fóliával, ill. párazáró tulajdonságú rétegrenddel (azaz burkolattal) látjuk el, azaz védjük a páralecsapódások ellen.

(4) Faépületek és fa tartószerkezetek tervezése és kivitelezése során szaktervezői/szakértői jogosultsággal rendelkező személy bevonása szükséges.

Indoklás: faszerkezetek tervezésekor és kivitelezésekor sok esetben láthatók a hozzáértés hiányából fakadó hibák, mely jelentős anyagi károkhoz, rossz esetben az építmény veszélyessé válásához vezetnek. A megfelelő jogosultságokkal hozzáértéssel rendelkező faipari szakértők és mérnökök alkalmazása segít e problémák nagy részének a kiküszöbölésében.

5. javaslat:

61. § (1) * Az építmények helyiségeit, tereit a rendeltetésüknek és a vonatkozó balesetvédelmi, munkavédelmi, tűzvédelmi, közegészségügyi követelményeknek is megfelelő padlóval kell tervezni és megvalósítani.

(2) * A járófelületen alkalmazott rács (pl. taposórács, lépcsőfok) legfeljebb 20x20 mm osztású lehet. Menekülési útvonalon nem alkalmazható rács.

(3) * A közhasználatú építmény akadálymentes használatra szolgáló belső közlekedőit és tereit összefüggő csúszásgátló padlóburkolattal kell ellátni.

(4) * Akadálymentes használatnál a meglévő közhasználatú építmény esetében a 20 mm-nél magasabb küszöböt lejtős kialakítással kell ellátni.

(5) * A járófelületen alkalmazott hézagos burkolat osztását úgy kell megválasztani, hogy az a rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmas legyen, továbbá sérülést, és anyagi kárt ne okozzon.

(6) Fa- és faalapú padlóburkolatokat a vonatkozó előírások alapján úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a beépítési helyének megfelelő tartóssággal rendelkezzenek, a tűzvédelemre és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak is megfeleljenek.

Indoklás: Mert hiányzik és gyakoriak a fa- és faalapú padlóburkolatokkal kapcsolatos faanyagvédelmi problémák.

6. javaslat:

62. § (1) * A nyílásnak, a nyílászárónak és az üvegfalnak meg kell felelnie az építmény és a helyiség rendeltetési céljának, a tűz-, hő-, zaj- és vagyonvédelem, valamint a biztonságos használat követelményének.

(2) * A nyílászárónak a padlószintről könnyen és veszélymentesen kezelhetőnek kell lennie.

(3) * Az ablaknak, továbbá a tömegtartózkodásra szolgáló helyiség kiürítésre számításba vett ajtaja ajtószárnyának nyitott helyzetben biztonságosan rögzíthetőnek kell lennie.

(4) * Az építményben a gyalogos közlekedés céljára szolgáló falnyílásnak vagy ajtónak alkalmasnak kell lennie a rendeltetésszerű és a biztonságos használatra. A falnyílás vagy ajtó szabad mérete 0,60/1,95 m-nél nem lehet kisebb. A tömegtartózkodásra szolgáló építményben, a kiürítési útvonalon lévő falnyílás vagy ajtó szabad méretét az országos tűzvédelmi szabályzatról szóló miniszteri rendelet szerinti számítással kell meghatározni.

(5) * A közhasználatú építményben az akadálymentes közlekedésre is alkalmas falnyílás vagy ajtó szabad mérete 0,90/1,95 m-nél kisebb nem lehet.

(6) * Az akadálymentesség érdekében az ajtó beépítését úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy az ajtó azon az oldalán, ahová nyílik, a zárszerkezet felőli részen legalább 55 cm széles, a másik oldalon legalább 30 cm széles szabad sáv legyen biztosítva a nyílás tokbelméretén felül. Az ajtó pánt felőli oldalán a burkolt falfelülettől való távolság legalább 10 cm legyen.

(7) * A mellvéd tervezése és megvalósítása során biztosítani kell a rendeltetésszerű használat melletti kiesés elleni védelmet.

(8) Az építmény kiürítési útvonalára nyíló ajtókat, vészkijáratokat a tűzvédelmi előírásoknak megfelelően kell kialakítani.

(9) * A bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, óvodai nevelési, alap- és középfokú nevelési, oktatási önálló rendeltetési egységek helyiségeiben, tereiben forgó- és billenőablak nem alkalmazható. Mélyen üvegezett ajtó és üvegfal csak biztonsági üvegből készített biztonságos szerkezeti kialakítással alkalmazható.

(10) * Akadálymentes használatra könnyen kezelhető, nagy erő kifejtést nem igénylő nyílászárókat kell beépíteni, szükség esetén automatikus nyitást biztosítva.

(11) * A nagy üvegfelületek, üvegajtók olyan vastagságúak és szerkezetűek legyenek, amelyek biztonságot nyújtanak minden építményhasználó számára. A sérülésveszély elkerülése érdekében a nagy üvegezett felületeket, üvegajtókat 1,00–1,50 m magas sávban érzékelhető jelöléssel kell ellátni.

(12) Középületek és közintézmények mélyen üvegezett nyílászárói, üvegfalai, amennyiben azok szélessége meghaladja a 30 centimétert ragasztott és/vagy edzett biztonsági üveggel készüljenek minden érintkező oldalukon.

Ehhez kapcsolódó további javaslat az 1. számú, fogalommeghatározás mellékletbe külön pontban az ABC sorrendjében felsorolt fogalomként:

mélyen üvegezett: a padlóvonaltól 90cm-nél mélyebbre nyúlóan elhelyezett üvegezésű szerkezet

(13) Fa- és faalapú nyílászáróknak meg kell felelniük a beépítési helyének megfelelő faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak.

Indoklás: Mert szintén hiányzik és gyakoriak a fa- és faalapú nyílászárókkal kapcsolatos faanyagvédelmi problémák. A tűzvédelemre nem térünk ki, mert a fő mondatban benne van.

7. javaslat:

64. § * (1) A lépcsőt, rámpát és lejtőt úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az tegye lehetővé a használók biztonságos közlekedését.

(2) A lépcső lépcsőfokok és lépcsőpihenők sorozata, amely lehetővé teszi az eltérő szintek gyalogos megközelítését. A lépcsőkar a pihenők (szintek) közötti lépcsőszakasz. A lépcsőkaron belül csak azonos magasságú lépcsőfok lehet. A lépcsőkar legfeljebb 20 fellépést tartalmazhat.

(3) Olaszlépcső építményben és a szabadban létesíthető. Az olaszlépcsőként épített lépcsőkarban pihenő közbeiktatása nem szükséges. Az olaszlépcső járóvonalán maximum 8%-os hosszirányú lejtés lehet.

(4) A közhasználatú építményben az akadálymentes használatú lépcsőkart úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az egyenes vonalú legyen, és a lépcsőkar 1,80 m-nél nagyobb szintkülönbséget nem hidalhat át.

(5) Közterületen, építmény kiürítési útvonalán – a járda és az előlépcső kivételével –, ha a lépcsőfokok száma háromnál kevesebb, akkor minden napszakban, mindenki által észlelhető figyelmeztetést kell elhelyezni.

(6) A kiürítés céljára szolgáló lépcsőkar szabad szélességét a lépcső által kiszolgált építményben, építményrészben a rendeltetés szerint huzamosan tartózkodók számának és a várható forgalom egyidejűségének figyelembevételével, a kiürítésre vonatkozó előírások megtartásával kell meghatározni, ez a szélesség azonban nem lehet kevesebb időszakos használatú lépcsőnél 0,60 m-nél, egy lakáson belüli lépcső esetén 0,80 **0,85 m-nél.**

Indoklás: Lépcső szerkesztési szabályokból következőleg indokolt a változtatás.

(7) A lépcsőkar és a lépcsőpihenő feletti szabad belmagasságnak legalább 2,20 m-nek kell lennie. Egy lakáson vagy üdülőegységen belüli, továbbá az időszakos használatú építményszintre vezető lépcső feletti legkisebb szabad belmagasság indokolt esetben 2,00 m lehet. A lépcsőkar feletti szabad belmagasságot a lépcső járóvonalán, a lépcsőfokok élére illesztett érintő vonaltól függőlegesen kell mérni.

(8) Fa- és faalapú lépcsőszerkezeteknek meg kell felelniük a beépítési helyének megfelelő, a tűzvédelemre, és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak.

Indoklás: Mert szintén hiányzik és gyakoriak a fa- és faalapú lépcsőszerkezetekkel kapcsolatos faanyagvédelmi problémák.

8. javaslat:

65. § * (1) A lépcsőfok méreteit a „ $2m + sz = 60-64\text{ cm}$ ” összefüggés alapján kell meghatározni [m = a fokmagasság cm-ben, sz = a fokszélesség (belépőszélesség) cm-ben, a járóvonalon mérve].

(2) A lépcsőfok magassága (m)

a) általános esetben 17 cm-nél,

b) * közhasználatú építményben az akadálymentes használatú lépcső esetén 15 cm-nél nagyobb nem lehet.

(3) A lakáson vagy üdülőegységen belüli, továbbá az időszakos használatú építményszint (pl. tetőtér), vagy üzemi berendezés megközelítésére szolgáló lépcső fokmagassága legfeljebb 20 cm, és a fokszélesség legalább 24cm lehet.

(4) * A közhasználatú építményben az akadálymentes használatra szolgáló lépcsőfokokat homloklappal és orr nélküli járólappal kell kialakítani annak érdekében, hogy a lábfej ne akadjon meg. Az első és az utolsó lépcsőfokot jelölni kell.

Indoklás: Lépcső szerkesztési szabályokból következőleg indokolt a változtatás.

9. javaslat:

68. § (1) * Az építményben, építményrészben minden olyan padlószintet, amelynek használata során a használókra nézve a kiesés, leesés kockázata fennáll, a biztonságos használat érdekében korláttal vagy mellvédfallal kell ellátni. A korlátot úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy egy 120 mm átmérőjű tárgy ne férjen át a nyílásain, és ne tartalmazzon felmászást elősegítő, fellépőként szolgáló elemeket. A korlátot, mellvédfalat az előírt vízszintes terhelések elviselésére alkalmas szerkezettel kell kialakítani, szükség esetén figyelembe véve a tolongó tömeg okozta hatásokat is. Az üvegezést tartalmazó korlátot biztonsági üvegezéssel kell kialakítani. **Fa- és faalapú korlátszerkezeteknek meg kell felelniük a beépítési helyének megfelelő tartósságra, a tűzvédelemre, és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak.**

Indoklás: Mert szintén hiányzik és gyakoriak a fa- és faalapú korlátszerkezetekkel kapcsolatos faanyagvédelmi problémák.

Megjegyzés:

A faanyagvédelemre vonatkozó előírások, követelmények vonatkozásában a jelenlegi OTÉK-ban megtartandó szövegrész a következő:

50. § (3a) * Az alapvető követelmények kielégítését a vonatkozó magyar nemzeti szabvány alkalmazásával vagy más, a követelmények legalább ezzel egyenértékű teljesítését biztosító megoldással lehet teljesíteni.

Melyek alapján a releváns szabványi környezetet az Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) A fa és a fa alapanyagú termékek tartóssága (MCS 625) bizottságához tartozó dokumentumok szolgáltatják:

<https://ugyintezes.mszt.hu/muszaki-bizottsagok?mb=279>

A faanyagvédelem területén továbbá ÉPMI előírások is megjelentek.